

Duger dun?

I Friluftsliv – vinterspesial presenterte vi en test av vintersoveposer med dunfyll. Nå er turen kommet for de lette dunsoveposene for sommerbruk.

De siste årene har det kommet et stort utvalg sommersoveposer med dunfyll, med vekt godt under kiloen. Sammenpakket blir ikke posene mye større enn en håndball. Dette er interessante nyheter for den som bærer sekk og er interessert i å redusere vekt og volum.

I et års tid har vi brukt fem forskjellige poser til variert friluftsliv. Bruken har variert fra enkeltovernattinger, til turer på opp til et par ukers varighet. Mesteparten av bruksdøgnene har vært i sommermånedene, men vi har også tøyd sesongen godt over mot vår og høst, for å sjekke de oppgitte temperaturrensene på posene.

Sårbarhet

De lette dunposene har to hovedfiender: Fuktighet og skarpe ting. Våt dun har ingen isolerende evne, og dunposen må behandles deretter. Vi har ikke opplevd at noen av posene i testen har klappet sammen på grunn av fuktighet, men på lange, fuktige turer er det helt klart en mulighet. Bruk muligheten til å lufte og tørke posen når sola er framme. Det er heller ingen god idé å kripe i posen med vått undertøy, eller å tørke klær i posen.

For å oppnå lavest mulig vekt er de fleste posene i testen laget i svært tynt materiale. Vi har ikke slitt hull på noen av posene, men det er viktig å passe på at en ikke kryper i posen med en ruglete beltespenne eller annet som kan slite

hull i ytterstoffet. På samme vis må en tenke seg om når en pakker sekken, for å unngå skade på stoffet. Om uhellet skulle være ute må du ha lappesaker med. I det minste en rull med kraftig tape, eller en stoffbit og litt tekstilim.

Sommerposene har vært mindre utsatt for dunlekkasje enn vinterposene vi har prøvd tidligere. Dette er antagelig fordi små dunmengder gir mindre press mot stoffet, slik at færre dun finner veien ut.

Skikkelig underlag

Dun klemmes lettere sammen enn kunstfiber. Med så små dunmengder som disse posene inneholder er den isolerende effekten av duna du ligger på nesten fraværende. Det finnes faktisk dunposer for sommerbruk som ikke har dunfyll i det hele tatt på undersiden, selv om ingen av posene i denne testen er laget etter dette prinsippet. Et skikkelig liggeunderlag er uansett en forutsetning for en god natts søvn i en lett dunsovepose.

På samme vis klemmes duna sammen når en arm eller fot presses mot posen.

Posene i testen er generelt ganske små og smale. Store personer kan lettere komme til å fryse fordi dunfyllet i større grad presses sammen i sidene av posen.

Bruksområde

Det mest innlysende bruksområdet for lette dunsoveposer er sommerlige telturer, hvor den reduserte vekten er svært velkommen. Posene som er presentert i denne testen har alle komforttemperaturer over 0°C. Selv på en julitur i høyfjellet kan man oppleve at temperaturen faller til under null i løpet av natta. Dersom man velger en så lett pose må man derfor regne med at noen av sommerens overnattinger kan bli litt kjølige. Om det er verd vektreduksjonen i sekken er en vurdering du selv må ta.

Folk som er vant til å sove ute, og talker å fryse litt, vil sannsynligvis kunne sove greit til litt under null i de beste posene i testen. De kan dermed tøyne bruksesongen litt i retning av høst og vår. Manglende snøring rundt nakken blir ofte et savn når temperaturen fal-

ler, med unntak for posen fra Salewa.

Ryggsekkjurister vil antagelig også finne interessante soveposer i denne kategorien. Denne brukergruppa bruker gjerne soveposen litt mindre, og lav vekt og lite volum blir viktigste kriterier. Dette gjelder så klart spesielt om man reiser i varmere strøk på kloden.

Hytte til hytte

Folk som går mye fra hytte til hytte, uansett årstid, vil også kunne ha glede av de lette dunposene. I testen har vi prøvd poser som ikke veier mye mer enn en lakenpose, men som gir en helt annen grad av isolasjon. Om du velger en lett dunpose vil en eventuell nødbivakk i snøhule eller vindsekk bli en mye mer komfortabel opplevelse enn om du kun har med lakenpose. Du får også muligheten til å benytte åpne hytter, drevet av lokale fjellstyrt eller sammenslutninger. Disse hyttene har sjelden sengetøy, men med en lett sovepose kan du stort sett få en behagelig natts søvn.

Tekst og foto: Redaksjonen

Mer om dunposer

I Friluftsliv – vinterspesial presenterte vi en test av seks dunsoveposer for vinterbruk. Artikkelen inneholder også en del generell informasjon om dun som isolasjonsmateriale, og kan lastes ned fra pdf-arkivet på www.friluftsliv.no.

Temperaturangivelsene i EN 13577-standarden

T-comfort:

Angir nedre temperaturrense hvor en forventer at en standard kvinne skal kunne sove komfortabelt.

T-lim:

Angir nedre temperaturrense hvor en forventer at en standard mann skal kunne sove komfortabelt.

T-ext:

Temperaturrense hvor potensiell farlig nedkjøling kan oppstå etter noen tid for en standard kvinne.

Fjällräven Distance P5 – backpackerposen

Testens rimeligste pose er også den kaldeste. Den er lett, samtidig som dunkvaliteten er den laveste i testen. Her ble det derfor tidvis kjølig, selv i relativt milde netter. Dette vises også i angitte komforttemperaturer, som ligger noe over nivået for resten av posene. Disse gradene kan i mange tilfeller være sårt tiltrengte ved overnattinger til fjells. Fjällräven Distance passer nok best for turer i lavlandet og ikke minst for ryggsekkjuristen, som her får en svært lett og kompakt sovepose, til en svært hyggelig pris. Posen er også ganske liten og trang, selv for personer godt under de foreskrevne 185 cm.

Soveposetrekket er tynt, lett og uten reimer for stramming. Oppbevaringspose medfølger ikke. Posen finnes også i lengre versjon.

Fjällräven Distance P5

Bruksdøgn: 10
Vekt/personlengde: 650 g / 185 cm
T-comfort: 12°C
T-lim: 8°C
T-ext: -4°C

Dunkvalitet: 600 cuin
Importør: Fjällräven Norge AS
Mer info: www.fjellreven.se
Pris: 1.299,-

Bergans Senja Zero – rimelig, men klart tyngst

Denne posen skiller seg litt fra de andre posene i testen. Det virker som om vektfokusert ikke er like stort. Ytter- og innerstoff er kraftigere, og langs glidelåsen løper to dunfylte isolasjonklaffer. Posen holder fint til angitt personlengde og er i tillegg ganske romslig sideveis. Alt dette gir utslag på vekten, som er over det dobbelte av den letteste posen i testen. I tillegg er sammenpakket volum betydelig større. Som temperaturangivelsene viser, er den ikke varmere enn de andre posene i testen, med unntak av modellen fra Fjällräven. Dette stemmer også godt med våre brukserfaringer i praktisk bruk.

Det finnes også flere kunstfiberposer i samme vektclasser som denne posen, med omtrent samme temperaturgrenser. Når dunposens store fortrinn i utgangspunktet skal være et forbedret forhold mellom isolasjon og vekt faller Senja Zero mellom to stoler:

Den blir for lik kunstfiberposene i egenskaper, og representerer derfor i liten grad et alternativ. I den sammenhengen er det selvsagt et poeng at prisen på denne posen er mer på nivå med kunstfiberposer, enn med dunposene for samme temperaturområde.

Kanskje det hadde vært en idé å produsere denne serien med to ulike dunkvaliteter, slik at den som ønsket kunne betale for et reelt alternativ i form av lavere vekt? Senja Zero leveres med oppbevaringspose i netting.

Bergans Senja Zero

Bruksdøgn: Ca 30
Vekt/personlengde: 1.125 g / 195 cm
T-comfort: 8°C
T-lim: 3°C
T-ext: -12°C

Dunkvalitet: 650 cuin
Importør: Bergans Fritid AS
Mer info: www.bergans.no
Pris: 1.399,-

Sir Joseph Koteka 290 – den ultralette

En brukbar sovepose på under halvkiolen virker nesten som et umulig ønske, men denne posen er langt varmere enn en kan mistenke når en ser de spinkle dimensjonene. Fylt med 290 gram dun, av testens høyeste kvalitet, klarer den å holde kulda unna. Målingene av komforttemperatur utført etter standarden EN 13537 viser at Koteka 290 klarer seg like godt som poser som veier over det dobbelte. Våre erfaringer i bruk bekrefter målingene av komforttemperatur. Vi har brukt denne posen på skogsfugleik og vårskiturer, og vi har faktisk sovet greit ved temperaturer litt under frysepunktet. Det er rett og slett imponerende.

Ytter- og innerstoff er naturlig nok svært tynt, og noe dunlekkasje har vi observert. Posen har strikkstramming rundt hodet, men ingen nakkestramming. Glidelåsen går hele veien ned, så det er lett å lufte om det blir for varmt. Glidelåsen er også tydelig valgt med vekt i bakhodet,

og er tydelig spinklere enn på de andre posene i testen. Også trekket på denne posen er utført med lav vekt som hovedmål. Det er ingen reimer og spenner for stramming. Du må rett og slett stappe posen ned i trekket, og det kan være litt trangt. Nettingpose for oppbevaring følger også med.

Alt i alt er dette nok et positivt bekjentskap fra Sir Joseph. Anbefales – ikke minst for kompromissløse vektjegerere! Posen finnes også i kortere og lengre versjon.

Sir Joseph Koteka 290

Bruksdøgn: Ca 10
Vekt/personlengde: 490 g / 190 cm
T-comfort: 5°C
T-lim: 3°C
T-ext: -10°C

Dunkvalitet: 800 cuin
Importør: Kårvatn Fjellutstyr
Mer info: www.fjellutstyr.no
Pris: 2.999,-

Ajungilak Altitude summer – gjennomført kvalitet

Da vi testet dunposer for vinterbruk var Ajungilak Altitude winter en av våre favoritter. Også sommersversjonen er en svært god sovepose. Den ligner mye på vinterversjonen, men har et tynnere og lettere innerstoff. Posen er fylt med 280 gram dun, og den høye dunkvaliteten gjør at posen blir svært spenstig. De angitte temperaturgrensene plasserer Altitude summer som testens varmeste pose, noe som stemmer godt med våre erfaringer. En nakkekrage med stramming hadde styrket denne egenskapen ytterligere.

Posen er også svært pent utført, med 180 cm glidelås i siden og gjennomførte detaljer, som refleksstriper langs glidelåsen. Det er god plass til en person på 195 cm i lengderetningen, og posen er i tillegg relativt romslig sideveis. Det er et lite tankekors at denne posen, som har mindre fyllmateriale enn Sir Joseph Koteka, likevel veier omtrent 250 gram mer. Kanskje

ikke så mye, men dersom man først velger soveposer i dette segmentet er det fordi vekta teller mye. Da kan det kanskje være en idé å rendyrke fokuset på vekt enda mer?

Posen leveres med oppbevaringspose og kompresjonstrekk og finnes også i kortere versjon.

Ajungilak Altitude summer

Bruksdøgn: Ca 30
Vekt/personlengde: 750 g / 195 cm
T-comfort: 7°C
T-lim: 2°C
T-ext: -12°C

Dunkvalitet: 780 cuin
Produsent: Ajungilak AS
Mer info: www.ajungilak.no
Pris: 2.999,-

Salewa Diadem Ultra – kjærkommen nakkestramming

Denne posen er blant de aller letteste i testen, og er i hovedsak et hyggelig bekjentskap. Posen har bare glidelås i 2/3 av lengden, noe vi mener er uheldig for en sommerpose. Det blir veldig varmt i de varmeste kveldene, og når sommersola steiker på teltduken om morgenen. Du kan forresten velge om du vil ha glidelås på høyre eller venstre side. Et stort pluss er at posen, som den eneste i testen, har stramming med strikk rundt nakken i tillegg til snorstramming rundt hodet. Nakkestrammingen er svært god å ha i kjølige netter. Det leker riktig nok litt dun langs strikken som brukes til stramming. I tillegg har vi observert noe dunlekkasje gjennom ytterstoffet og langs sømmer. Oppgitt lengste personlengde virker riktig. Vår lengste testperson er 194 cm og får problemer med å bruke nakkestrammingen. Posen er også ganske smal, så er du bred over skuldrene kan du fort lage kuldebroer på grunn av

sammenklemt dun i sidene. Komprimert er posen liten. Den leveres med kompresjonstrekk med remmer, i tillegg til oppbevaringspose i netting. Både i vekt og isolasjonsevne må den finne seg å havne litt bak Sir Joseph Koteka, så får du selv vurdere om du vil legge i de ekstra hundrelappene. Du får i alle fall ikke et dårlig produkt om du ender opp med Salewa Diadem Ultra.

Salewa Diadem Ultra

Bruksdøgn: Ca 20
Vekt/personlengde: 580 g / 190 cm
T-comfort: 9°C
T-lim: 4°C
T-ext: -10°C

Dunkvalitet: 700 cuin
Importør: Atello AS
Mer info: www.atello.no
Pris: 2.599,-

